

VID pakāpeniski atsāk klientu apkalpošanu klātienē

Beidzoties valstī izsludinātajai ārkārtējai situācijai, Valsts ieņēmumu dienests (VID) pakāpeniski atsācis klientu apkalpošanu klātienē.

Klātienē apkalpošana tiks atjaunota pakāpeniski, stingri ievērojot drošības un piesardzības prasības, tādēļ VID aicina arī turpmāk izmantot iestādes pakalpojumus un saņemt konsultācijas attālināti – izmantojot

elektroniskās deklarēšanas sistēmu vai konsultatīvo tālruni 67120000.

Latvijas pilsētās VID klientu apkalpošanas centri klātienē apkalpošanu atsāks pakāpeniski, pirms tam izvērtējot Rīgas klientu

apkalpošanas centra pieredzi drošas un atbilstošas vides nodrošināšanā.

Apmeklējot klientu apkalpošanas centru, VID lūdz būt piesardzīgiem un atbildīgiem, un ievērot visus valstī joprojām noteiktos piesardzības pasākumus – ieturēt 2 metru distanci no citiem cilvēkiem, dezinficēt

rokas, ievērot respiratoro higiēnu un citus nosacījumus savai un apkārtējo drošībai. VID aicina atlikt apmeklējumu, jūtot elpceļu slimības pazīmes, kā arī nenākt, ja noteikta pašizolācija, mājas karantīna vai stingrā izolācija.

Joprojām visus VID pakalpojumus var saņemt

elektroniski VID elektroniskajā deklarēšanas sistēmā. VID konsultācijas var saņemt, zvanot uz VID konsultatīvo tālruni 67120000 vai uzdodot savu jautājumu rakstiski VID EDS sadaļā «Sarakste ar VID». Svarīgi, ka, zvanot uz VID konsultatīvo tālruni 67120000, ikviens var saņemt arī perso-

nificētu konsultāciju, ja vien zvanot pieslēdzas VID EDS un nosauc tur redzamo kodu.

Par VID klātienē pakalpojumu turpmāko pieejamību informācija atrodama VID tīmekļvietnē www.vid.gov.lv un sociālajās platformās.

Sagatavoja J. APĪNIS

Kooperatīvu veiksmes stāsts turpina sevi apliecināt – sasniegts rekordapgrozījums

Ari pagājušajā gadā atzītie lauksaimniecības kooperatīvi Latvijā turpinājuši kāpināt kopējo neto apgrozījumu, apliecinot kooperatīvus kā efektīvāko sadarbības modeli reģionos, kas mazām un vidējām saimniecībām palīdz attīstīties.

Pērn 51 atbilstīgā kooperatīva kopējais neto apgrozījums palielinājies no 436 miljoniem eiro līdz 450,51 miljoniem eiro salīdzinājumā ar gadu iepriekš. Turklāt pieaugums vērojams visos sektoros – gan piena, graudu, augļu un dārzeņu, gan arī gaļas, mājražotāju un meža nozares kooperatīviem. Lielākais pieaugums vērojams graudu nozarē, kur teju izdevies atkārtot nozares kooperatīvu rekordsniegumu 2016. gadā, kad ieņēmumi sasniedza 347,59 miljonus eiro. Apgrozījums pērn arī bija iespaidīgs – 346,76 miljoni eiro.

Galvenie ieguvumi, iestājoties kooperatīvā, ir nodrošināts realizācijas tir-

gus, iespēja pārdot savu produkciju par augstākām cenām un iegādāties saimniecībai nepieciešamo par būtiski zemākām cenām. Man ir patīams prieks, ka zemnieku izpratne par kooperācijas nozīmi Latvijā palielinās. Kooperatīvos var brīvi iestāties ikviens lauksaimnieks vai mežsaimnieks, un iestāšanās izmaksas, salīdzinot ar ieguvumiem, ir niecīgas. Jebkura reģiona lauksaimniekam ir iespēja tuvumā atrast kādu kooperatīvu, lai kļūtu par tā biedru. Zemnieka uzdevums ir izaudzēt savu produkciju, bet pārdošanai ir cita specifika, un te nāk talkā kooperatīvi.

Lauksaimnieku un mež-

saimnieku kooperācija pēdējo divdesmit gadu laikā ir parādījusi stabilas attīstības tendences, kas ar augšupejošu likni turpinās gadu no gada. Ja 2018. gadā 4 846 juridiskas un fiziskas personas bija kooperatīvos, tad 2019. gadā biedru skaits pārsniedza jau 5 000 sliekšni – 5 108 lauksaimnie-

ki un mežsaimnieki bija pievienojušies kooperatīviem.

– Kamēr valstī kopumā lauksaimnieku skaits ar katru gadu samazinās, kooperatīvu biedru skaits pieaug. Kooperatīvos ir saimnieki ar 20 un vairāk gadu stāžu kooperācijā, un atšķirībā no daudziem citiem, kurus ietekmē neražas gadi

un citi ārējie apstākļi, viņi nepelna katru gadu. 20 gadus strādā un ir kļuvuši par miljonāriem. Ja viens ar diviem kartupeļu maisiem tirgū nebūsi jaudīgs, tad, šos divus maisus pievienojot kooperatīva biedru maisiem, tas būs pavisam cits spēks un jauda. Kooperatīvs nozīmē stabilitāti un peļņu ilgtermiņā, – ieguvumus no dalības kooperatīvos uzsvērt Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas (LLKA) valdes priekšsēdētājs **Indulis JANSONS**.

Visstraujākais biedru skaita pieaugums novērojams mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvos – no 536 biedriem 2018. gadā pērn jau 760 mežsaimnieki bija iesaistījušies kooperatīvos, sekojot Ziemeļropas meža īpašnieku paraugam, kur kooperācija jau gadu desmitiem ir galvenais privāto mežu apsaimniekošanas paņēmieni. Kamēr Latvijā kooperatīvos iesaistīto meža īpašnieku skaits tuvojas pirmajam tūkstošim, Igaunijā tādu ir jau vairāk nekā desmit tūkstoši,

savukārt Zviedrijā un Norvēģijā katrs trešais meža īpašnieks koksni pārdod un mežsaimnieciskos pakalpojumus iepērk caur kooperatīvajām sabiedrībām.

– Meža īpašniekam nav nekā riskantāka kā atrast sludinājumu «pērkam cirsmas» un zvanīt uz šo numuru, jo ir tik viegli nonākt spekulantu nagos, kuru vienīgā interese ir maksimāla peļņa no katra darījuma. Savukārt kooperatīvs ir uzņēmums, kas pieder pašiem meža īpašniekiem. Piemēram, kooperatīvā sabiedrība «Mežsaimnieks», kuru vadu, nodrošina pilnu meža apsaimniekošanas ciklu. Mēs organizējam visu, kas mūsu biedriem varētu būt mežā nepieciešams, un konsultācijas un padomus mūsu biedri saņem bez maksas, – skaidro kooperatīvās sabiedrības «Mežsaimnieks» izpilddirektors **Grigorijs ROZENTĀLS**.

Linda UZKALNE,
LLKA izpilddirektore

LLKA arhīva foto

Covid-19 dēļ nenotikuša ceļojuma vietā tūristi varēs izvēlēties alternatīvu piedāvājumu vai pilnu iemaksātās naudas atmaksu

Saeima pieņēma Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumu, kas cita starpā nosaka arī īpašu regulējumu kompleksajiem tūrisma pakalpojumiem pēc krīzes periodā.

Ekonomikas ministrs **Jānis VITENBERGS** stāsta: – Vīrusa izplatības ierobežošanai ieviestie pasākumi vismagāk skāra tūrisma nozari, burtiski apstādinot tūrisma uzņēmumu darbību. Tika atcelti gan plānotie ceļojumi, gan netika rezervēti jauni. Cietuši gan iedzīvotāji, kuri bija iegādājušies ceļojumus uz noteiktiem galamērķiem, gan tūrisma operatori un aģenti, kuri par ceļojumu organizēšanu saņemto naudu jau iemaksājuši avio satiksmes pārveidājumā reisos, viesnīcu un citās rezervācijās. Šobrīd šie līdzekļi ir iesaldēti pasaulē apstādinātās tūrisma krīzes dēļ un tūlītēja līdzekļu atdošana par nenotikušiem ceļojumiem var izraisīt tūrisma operatoru masveida bankrota gadījumus. Tāpēc aicinu gan ceļotājus, gan tūrisma operatorus šajā situācijā būt saprotošiem un savstarpēji vienoties par iespējami labākajiem risinājumiem – patērētājiem pieņemt apliecinā-

jumus, tādā veidā atbalstot nozari, savukārt ceļojumu organizatoriem respektēt patērētājus, kuriem, iespējams, nenotikušā ceļojuma dēļ zaudētie līdzekļi ir šobrīd kritiski nepieciešami.

Saskaņā ar likumu tūrisma operatori naudas atmaksas vietā par nenotikušu ceļojumu ceļotājiem varēs izsniegt apliecinājumu jeb vaučeri par neizmantojotā ceļojuma vērtību. Ceļotājs apliecinājumu varēs izmantot cita ceļojuma iegādei pie konkrētā tūrisma operatora par to summu, kuru ceļotājs ir samaksājis tūrisma operatoram vai aģentam, ar kura starpniecību iegādāts kompleksais tūrisma pakalpojums. Vienlaikus spēkā paliek arī iespēja ceļotājam saņemt pilnu samaksātās naudas atmaksu par nenotikušu ceļojumu.

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktore **Baiba VĪTOLIŅA** norāda: – Šajā normatīvajā regulējumā ir labi sabalansētas

patērētāja iespējas izvēlēties un saņemt labu alternatīvu risinājumu garantēta vaučera veidā, tajā pašā laikā tiks dotas iespējas izdzīvot komplekso tūrisma pakalpojumu sniedzējiem šajā dziļās krīzes brīdī. Ja mēs kā patērētāji vēlamies ceļot arī turpmāk, ir svarīgi, lai šie tirgus spēlētāji turpina darboties.

Tūrisma operatora izsniegti apliecinājumi būs derīgi līdz pat 12 mēnešiem no ārkārtējās situācijas valstī atcelšanas dienas. Savukārt, ja ceļotājs neizmanto apliecinājumu tā derīguma termiņā, 14 dienu laikā pēc termiņa beigām viņš varēs saņemt pilnu samaksātās naudas atmaksu.

Ceļotājs varēs izmantot izsniegto apliecinājumu vienam vai vairākiem ceļojumiem, kā arī nodot to citai personai vai personām, par to iepriekš vienojoties ar tūrisma operatoru.

Vienlaikus ceļotājs un tūrisma operators varēs vienoties arī par īsāku apliecinājuma izmantošanas termiņu vai arī par citu alternatīvu risinājumu, tai skaitā naudas atmaksu. Likums paredz atļaut ceļotājam un

tūrisma operatoram abpusēji vienoties arī par naudas atmaksas termiņu vai izvēlēties tomēr tūlītēju naudas atmaksu. Tas nozīmē, ka ceļotājam tiek saglabāta izvēles brīvība pieņemt apliecinājumu vai saņemt naudas atmaksu. Gadījumā, ja puses nespēs panākt vienošanos par citu atmaksas termiņu, ceļotājam pienākas visas naudas atmaksas atbilstoši spēkā esošajam regulējumam.

Apliecinājumu varēs izdot tikai tāds tūrisma ope-

rators, kurš ir saņēmis speciālo atļauju jeb licenci un kuram ir spēkā esošs nodrošinājums. Līdz ar to apliecinājums tiek garantēts ar apdrošinātāja izdotu apdrošināšanas polisi vai kredītiestādes izdotu garantiju – nodrošinājumu atbilstoši nodrošinājumā paredzētajam saistību apjomam.

Līdzīga prakse apliecinājumu jeb vaučeru izsniegšanai novērota arī citviet Eiropā. Šādu sistēmu ir ieviesušas tādas valstis kā Beļģija, Horvātija, Francija,

Grieķija, Itālija, Malta, Nīderlande, Polija, Norvēģija, Spānija u.c. Līdzīgu risinājumu ieviesušas arī Latvijas kaimiņvalstis – Lietuva un Igaunija.

Atbilstoši ES direktīvā noteiktajam, atceltu ceļojumu gadījumos tūrisma operatoriem ir jāatdod ceļotājiem iemaksātā nauda. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības centra sniegto informāciju, tūrisma operatoru uzņemtais saistības pret ceļotājiem šobrīd ir ap 18 miljoniem eiro.

Līdz ar to daļā gadījumu operatoriem nav iespēju operatīvi atdot naudu patērētājiem, jo, lai iegūtu konkurētspējīgu cenu, tūrisma operators veic pamata pakalpojumu (tūristu mitne, avio biļetes u.c.) iegādi ar priekšpamaksu pat gadu uz priekšu. Turklāt jaunu ceļojumu pārdošanas un ceļojumu īstenošanas neiespējāmība pakļauj tūrisma operatoru vēl lielākam maksātnespējas riskam.

**EKONOMIKAS
MINISTRIJAS
SABIEDRISKO
ATTIECĪBU NODAĻA**